

ຊົນເຜົ່າ ແລະ ສາດສະໜາ

Ethnicity and religion

ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດທີ່ມີຄວາມຫລາກຫຼາຍທາງດ້ານຊົນເຜົ່າ ແລະ ພາສາຊຶ່ງທາງດ້ານຊົນເຜົ່າແລ້ວ ຖືວ່າລາວເປັນປະເທດທີ່ມີຊົນເຜົ່າຫລາກຫຼາຍທີ່ສຸດໃນເຂດອາຊີຕາວັນອອກສ່ຽງໃຕ້. ພົນລະເມືອງ ລາວບໍ່ ພຽງແຕ່ມີຄວາມຫລາກຫຼາຍທາງດ້ານຊົນເຜົ່າ ເທົ່ານັ້ນແຕ່ທາກຍັງມີຄວາມຫລາກຫຼາຍທາງ ດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ພາສານຳອີກດ້ວຍ. ນອກນັ້ນກໍ່ຍັງມີຄວາມຫລາກຫຼາຍໃນຄວາມສາມາດ ປັບຕົນເອງເຂົ້າກັບສະພາບແວດລ້ອມທຳມະຊາດ ແລະ ສັງຄົມໃນພື້ນທີ່ອາໄສ ແລະ ລະບົບວິທີການ ດຳລົງຊີວິດຂອງຕົນທີ່ປະກອບໄປດ້ວຍການລ່າເນື້ອ ແລະ ການເກັບກຸ່ງວລວມໄປເຖິງຮູບແບບຕ່າງໆ ຂອງ ການປູກຝັງໃນພື້ນທີ່ເນີນສູງ ແລະ ການປູກເຂົ້າໃນພື້ນທີ່ກົ່ງພຽງ. ເພາະສະນັ້ນ, ເພື່ອຈະເຂົ້າໃຈ ລະອຽດເລິກເຊິ່ງເຖິງຄຸນລັກສະນະເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຫຼາຍຢ່າງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍຢູ່ໃນປຶ້ມແຜນທີ່ນີ້ ໃຫ້ເຂົ້າໃຈໄດ້ກໍ່ຕໍ່ເມື່ອວ່າພວກເຮົາສາມາດນຳເອົາຄຸນລັກສະນະດັ່ງກ່າວໄປ ສອດສານ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງ ກັບກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ແລະ ສາດສະໜາຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ການຈັດປະເພດຊົນເຜົ່າໃນ ສປປ ລາວ ຖືເປັນວຽກງານທີ່ມີຄວາມທ້າທາຍຢ່າງຍິ່ງ ແລະ ຈະຕ້ອງໄດ້ ຜ່ານການສື່ນທະນາກັນຫລາຍຫລັບຫຼາຍຕ່າງຢຶດຍາວໃນບັນດານັກຮຽນຮູ້ປັນຍາຊົນທີ່ມີຄວາມ ຮອບຮູ້ທັງຫຼາຍ. ໃນເບື້ອງຕົ້ນ, ເພິ່ນໄດ້ຈັດແບ່ງພົນລະເມືອງລາວຢ່າງເປັນທາງການອອກເປັນສາມ ປະກຸ່ມຄົນອີງຕາມໝວດພາສາ ແລະ ທີ່ຕັ້ງຄື: ລາວລຸ່ມ, ລາວເທິງ ແລະ ລາວສູງ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ເພື່ອສະທ້ອນໃຫ້ ເຫັນໄດ້ເລິກເຊິ່ງລັກສະນະອັນສະຫຼັບສັບຊ້ອນຂອງຄວາມຫລາກຫຼາຍທາງດ້ານ ວັດທະນະທຳຂອງ ປະເທດ, ແຜນທີ່ກຸ່ງ ໄດ້ນຳມາສະເໜີຢູ່ໃນປຶ້ມແຜນທີ່ຄັ້ງນີ້ ຈຶ່ງໄດ້ສ້າງຂຶ້ນໂດຍສອດ ຄ່ອງກັບການກຳນົດທາງດ້ານໝວດພາສາ. ຂັ້ນທຳອິດ, ແຜນທີ່ໄດ້ສະແດງ ແລະ ອະທິບາຍກ່ຽວກັບສີ່ ກຸ່ມຊົນເຜົ່າຈັດແບ່ງຕາມໝວດພາສາ ແລະ ຈາກນັ້ນແຜນທີ່ກໍ່ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນຊົນເຜົ່າກຸ່ມຍ່ອຍຕາມ ໝວດພາສາ ຫຼື ປະເພດເຜົ່າຍ່ອຍຕາມໝວດພາສາຈຳນວນສິບເຜົ່າ. ລາຍລະອຽດການຈັດປະເພດ ເຜົ່າຍ່ອຍເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ອະທິບາຍໄວ້ຢູ່ໃນໜ້າຕໍ່ໄປ. ຕາຕະລາງ 6 ຂ້າງລຸ່ມນີ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນພາບລວມ ຂອງການຈັດປະເພດເຜົ່າຍ່ອຍດັ່ງກ່າວ ແລະ ສາຍພົວພັນເຜົ່າກັບກຸ່ມເຜົ່າທີ່ຜ່ານການຮັບ ຮູ້ຢ່າງເປັນ ທາງ ການຈາກສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ.

ກຸ່ມຊົນເຜົ່າອີງຕາມໝວດພາສາ	ປະເພດຊົນເຜົ່າຕາມໝວດພາສາ	ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ
ໝວດພາສາລາວ-ໄຕ	1. ຊົນເຜົ່າລາວ	ຊົນເຜົ່າລາວ
	2. ໄຕ-ໄທ	ຜູ້ໄທ; ໄຕ; ຍວນ; ລື້; ຍ້າງ; ເຊັກ; ໄຕເໜືອ; ລາວ (ໃນແຂວງຫົວພັນ, ຊຽງຂວາງ, ບໍລິຄຳໄຊ, ແຂວງວຽງຈັນ, ເມືອງຫີນບູນ ແຂວງຄຳມ່ວນ)
ໝວດພາສາມອນ-ຂະແມ	3. ກຶມມຸ	ກຶມມຸ; ປະໄຮ; ສິງມູນ; ຟອງຢູ່ແຂວງຫົວພັນ, ຊຽງຂວາງ, ແຂວງວຽງຈັນ; ແທ່ນ; ໂອຍດູ; ກຣີ ຢູ່ແຂວງໄຊຍະບູລີ
	4. ປາລັງຈິກ	ລາເມດ; ບິດ; ສຳຕາວ
	5. ກະຕູ່	ກະຕ້າງ; ມະກອງ; ຕຣີ; ຕະໂອ້ຍ; ກະຕູ່; ກະລຸ່ງງ; ສ່ວນ; ປາໂກ
	6. ບານາຣີກຂະແມ	ຈະຣູ; ລະເວນ; ຕະຣຸ່ງງ; ເຢ; ບຣາວ; ຮາລັກ; ໂອ້ຍ; ເຊັງ; ຊະດ້າງ; ນະຢາ; ຍະເທີນ; ລາວີ; ຂະແມ
	7. ຫວຍດຕິກ	ຕຸ້ມ; ຍວນ; ເມືອງ; ກຣີ (ຍົກເວັ້ນຢູ່ໃນແຂວງໄຊຍະບູລີ); ຟອງ (ຍົກເວັ້ນພວກຟອງທີ່ຈັດໄປຢູ່ໃນກຸ່ມ ກຶມມຸອີກ);
ໝວດພາສາຈີນ-ຕິເບດ	8. ຕິເບໂຕພະມ້າ	ອາຄາ; ສິງສີລີ; ລາທູ; ສີລາ; ຫານຍີ; ໂລໂລ; ໂທ້
ໝວດພາສາມົ້ງ-ອີວມຽນ	9. ມົ້ງ	ມົ້ງ
	10. ມຽນ	ອີວມຽນ

ຕາຕະລາງ 6: ການຈັດກຸ່ມຊົນເຜົ່າຕາມໝວດພາສາ ແລະ ປະເພດເຜົ່າທີ່ມີສາຍພົວພັນກັບ 49 ກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ໄດ້ຮັບຮູ້ຢ່າງເປັນທາງການຈາກສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ.

The Lao PDR is an ethnically and linguistically diverse country, with the most ethnically diverse population of mainland Southeast Asia. Not only are they diverse in cultural and linguistic terms, they are just as diverse in their adaptive responses to the natural and social environment in which they live with livelihood systems ranging from hunting and gathering, to various forms of swidden farming in the uplands and wet-rice farming in the plains. Therefore many of the socio-economic characteristics depicted in this atlas can only be fully understood when we are able to relate them to the respective ethnic groups and their religion.

Ethnic classification in the Lao PDR is highly challenging and has led to many lengthy discussions among scholars. The various Lao peoples have officially been grouped primarily by language and location into one of three categories: Lao Loum (“Low Lao”), Lao Theung (“Upper Lao”), and Lao Soung (“High Lao”). However for a better reflection of the intricacy of the country's cultural diversity, the maps presented in this atlas follow a linguistic identification. First, a depiction of the four ethno-linguistic families is presented, and then the maps show ten ethno-linguistic sub-groups or categories. These classifications are explained in detail on the following pages. Table 6 below provides the first overview of these classifications and their relation to the groups officially recognised by the Lao Front for National Construction (LFNC).

Ethno-linguistic families	Ethno-linguistic categories	Ethnic groups
Lao-Tai (Tai-Kadai)	1. Lao	Lao
	2. Tai-Thai	Phou Thay ; Tai; Nyouan; Lue; Yang; Sek; Tai Neua; Lao (in Houaphanh, Xiengkhuang, Borikhamxay, Vientiane Province, Hinboun District in Khammouane)
Mon-Khmer (Austro-asiatic)	3. Khmuic	Khmu; Pray; Ksing Moul (Sing Moun); Phong in Huaphanh, Xiengkhuang, Vientiane Province; Thène; Oe Dou; Kri (Xayabury)
	4. Palaungic	Lamet; Bit; Sam Tao
	5. Katuic	Katang; Makong; Tri;Ta Oy; Katu; Kriang; Souay; Pacoh
	6. Bahnaric-Khmer	Jrou (Laven); Triang; Yè'; Brao; Halak; Oy; Cheng; Sadang; Nya ; Heun; Lavi; Khmer
	7. Vietic	Toum; Ngouan; Meuang; Kri (except in Xayabury); Phong (except Phong assigned to Khmuic);
Sino-Tibetan	8. Tibeto-Burman	Akha; Singsily; Lahu; Sila; Hanyi; Lolo; Ho
Hmong-Mien	9. Hmong	Hmong
	10. Mien	Lu Mien

Table 6: Grouping of the ethno-linguistic families and categories relating to the 49 groups officially recognised by the Lao Front for National Construction (LFNC).

ການແຈກຢາຍກຸ່ມຊົນເຜົ່າຕາມໝວດພາສາ

Distribution by ethno-linguistic families

ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ (LFNC) ແມ່ນອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ໄດ້ຮັບການມອບໝາຍໃຫ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍຊົນເຜົ່າຂອງພັກລັດຖະບານ. ໂດຍອີງຕາມການຈັດເຜົ່າສາກົນ, ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ ໄດ້ຈັດແບ່ງກຸ່ມຊົນເຜົ່າໃນ ສປປ ລາວ ອອກເປັນສີ່ເຜົ່າຕາມໝວດພາສາຄື: ໝວດພາສາລາວ-ໄຕ; ໝວດພາສາມອນ-ຂະແມ; ໝວດພາສາມົ້ງ-ອົວມຽນ (ມົ້ງ-ຍ້າວ, ມຽວຍ້າວ); ແລະ ໝວດພາສາຈີນ-ຕິເບດ. ໃນປະຈຸບັນນີ້ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດໄດ້ຮັບຮອງເອົາກຸ່ມຊົນເຜົ່າຈຳນວນ 49 ກຸ່ມ ແລະ 160 ປະເພດເຜົ່າຍ່ອຍ ຫຼື ຊິງ. ການຈັດປະເພດກຸ່ມເຜົ່າຕາມໝວດພາສາເປັນການປ່ຽນແທນກຸ່ມເຜົ່າທີ່ໄດ້ໃຊ້ກັນມາເປັນທາງການໃນເມື່ອກ່ອນຄືເຜົ່າລາວລຸ່ມ, ລາວເທິງ ແລະ ລາວສູງຈົນມາຮອດໄລຍະປີ 1991 ຊຶ່ງແມ່ນປີທີ່ໄດ້ ຍັງຍືນເອົາລັດຖະທຳມະນູນ. ປະເພດກຸ່ມຊົນເຜົ່າເກົ່າເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນມີລັກສະນະກົງກັນກັບກຸ່ມຊົນເຜົ່າຕາມໝວດພາສາ ຄືຊົນເຜົ່າລາວ-ໄຕ, ມອນ-ຂະແມ ແລະ ມົ້ງ-ມຽນ/ຈີນ-ຕິເບດຕາມລຳດັບ. ໃນປະຈຸບັນນີ້, ການນຳໃຊ້ຊື່ຊົນເຜົ່າເປັນທາງການນັ້ນມັນຮຽກ ຮ້ອງໃຫ້ນຳໃຊ້ເຜົ່າໜຶ່ງຂອງ 49 ກຸ່ມ ຫຼື ປະເພດຊົນເຜົ່າ.

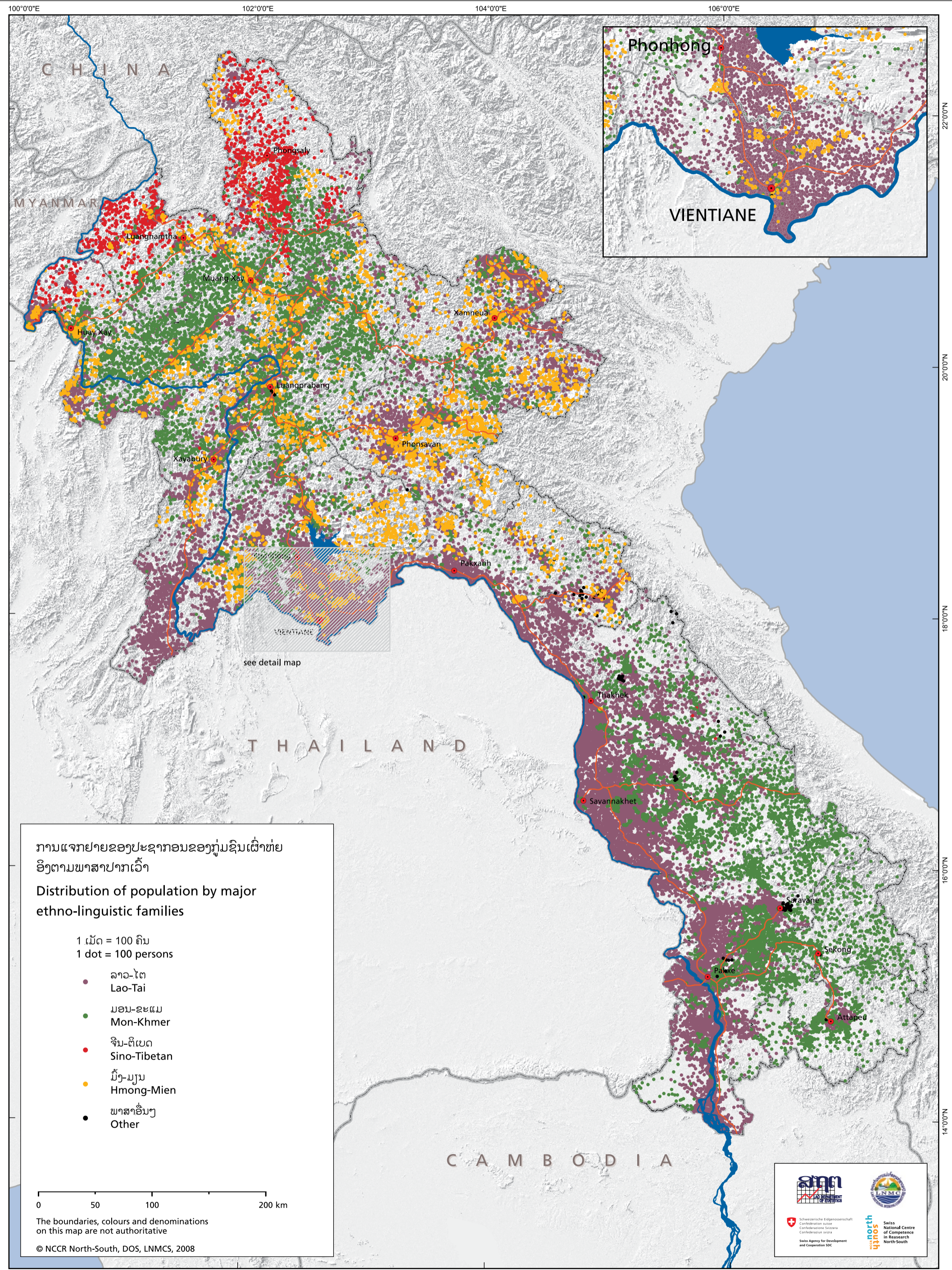
ໃນທາງວິຊາການແລ້ວ ຊື່ເຜົ່າຕາມໝວດພາສາຊັບອກໃຫ້ຮູ້ວ່າ ການຈັດປະເພດກຸ່ມແມ່ນໄດ້ອີງໃສ່ການ ກຳນົດຕົນເອງເປັນກຸ່ມເຜົ່າໃດໜຶ່ງຕ່າງຫາກໂດຍຖືເອົາພາສາມາເປັນເງື່ອນໄຂຕົ້ນຕໍໃນການກຳນົດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການກຳນົດປະເພດເຜົ່າຍ່ອຍໃນບັນຊີທາງການແມ່ນບໍ່ຈຳເປັນຈະກຳນົດໃຫ້ເປັນ ໄປຕາມເງື່ອນໄຂທາງດ້ານຊົນເຜົ່າຕາມໝວດພາສາກໍໄດ້. ມີຫຼາຍປະເພດເຜົ່າ ເຊັ່ນຕົວຢ່າງເຜົ່າລາວ ແມ່ນລວມເອົາກຸ່ມຕ່າງໆ ອີງໃສ່ເງື່ອນໄຂເຜົ່າຕາມໝວດພາສານັ້ນແມ່ນ ມີຄວາມໃກ້ຄຽງກັບເຜົ່າຜູ້ໄທ ຫຼາຍກວ່າ.

ແຜນທີ່ນີ້ສະແດງໄລຍະການແຈກຢາຍຂອງສີ່ເຜົ່າຕາມໝວດພາສາ. ແຕ່ລະຈຸດເມັດແມ່ນ ແທນໃຫ້ 100 ຄົນ ຂອງແຕ່ລະຕະກຸນ. ແຕ່ລະຕະກຸນແມ່ນອາໄສຢູ່ໃນເຂດພື້ນທີ່ພູມສັນຖານແຕກຕ່າງ ກັນໄປ. ການຈັດແບ່ງທີ່ເຫັນຊັດເຈນທີ່ສຸດແມ່ນໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນຢູ່ໃນເຜົ່າຕະກຸນຈີນ-ຕິເບດ. ສ່ວນເຜົ່າມອນ-ຂະແມແມ່ນມີຢູ່ກະແຈກກະຈາຍທົ່ວໄປຕັ້ງແຕ່ເໜືອເຖິງໃຕ້. ຮູບແບບລະອຽດໄລຍະການແຈກຢາຍຂອງຊົນເຜົ່າໃນພື້ນທີ່ອາໄສອັນດຽວກັນທີ່ປະກົດມີສ່ວນໃຫຍ່ໃນເຂດອ້ອມຂ້າງເທດສະບານແຂວງຕ່າງໆ ແລະ ເລາະລຽບຕາມເສັ້ນທາງຄົມະນາຄົນສຳຄັນນັ້ນຖືວ່າເປັນສິ່ງທີ່ໜ້າສົນໃຈຢ່າງຍິ່ງ. ຕົວຢ່າງເຜົ່າລາວ-ໄຕພາກັນອາໄສຢູ່ຫຼາຍໃນເຂດໃຈກາງຂອງເສັ້ນທາງຄົມມະນາຄົມໂດຍລວມຕົວກັນເຂົ້າກວມເອົາຈຳນວນພົນລະເມືອງສ່ວນໃຫຍ່ໃນຕົວເມືອງທາງພາກເໜືອ ແລະ ພາກຕາເວັນອອກຂອງປະເທດລວມທັງຢູ່ໃນເຂດພື້ນທີ່ອາໄສຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າອື່ນທີ່ກວມເອົາຈຳນວນພົນລະເມືອງສ່ວນໃຫຍ່. ສາມາດສັງເກດເຫັນໄດ້ວ່າການຕັ້ງຖິ່ນຖານຂອງຊາວເຜົ່າມົ້ງມຽນ ຢູ່ຕາມເຄືອຂ່າຍເສັ້ນທາງຄົມມະນາຄົມຂົນສົ່ງ ແລະ ຈຸດລວມສູນແມ່ນມີຮູບແບບລັກສະນະຄ້າຍຄືກັນ. ປະກົດການອັນນີ້ມັນມີຄວາມກ່ຽວພັນກັບກົດຈະກຳການຍົກຍ້າຍ ພົນລະເມືອງໃນໄລຍະມໍ່ໆ ຜ່ານມານີ້ຫຼາຍກວ່າ. ອີກປະການໜຶ່ງ, ການຍ້າຍເຂົ້າທີ່ສະແດງເຖິງການ ຂະຫຍາຍຕົວຂອງນະຄອນຫລວງວຽງຈັນນັ້ນເປັນປັດໄຈທີ່ເຮັດໃຫ້ເຫັນການຍົກຍ້າຍຂອງ ພົນລະເມືອງ ແລະ ການປະສົມກຸ່ມຊົນເຜົ່າ. ສິ່ງທີ່ເປັນໜ້າສົນໃຈກໍ່ຄືພວກເຮົາເຫັນວ່າເຜົ່າລາວ-ໄຕ ຍັງຄົງເປັນເຜົ່າທີ່ອາໄສຢູ່ໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນຫຼາຍກວ່າ ແລະ ການຍົກຍ້າຍຂອງພົນລະເມືອງ ຊາວເຜົ່າມົ້ງ-ມຽນຈຳນວນໜຶ່ງນັ້ນ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຈະໄປລວມກຸ່ມຢູ່ໃນບ້ານທີ່ມີຈຳນວນໜ້ອຍ. ຮູບແບບໄລຍະການກະຈາຍຢູ່ທົ່ວໄປຂອງພົນລະເມືອງເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນໄດ້ແຍກໃຫ້ເຫັນລະອຽດໃນແຜນທີ່ F3.

The Lao Front for National Construction (LFNC) is the organisation charged with implementing the Party and Government’s ethnic policy. They have classified the ethnic groups of the Lao PDR, following international practice, into four ethno-linguistic families: Lao-Tai (Tai-Kadai); Mon-Khmer (Austro-asiatic); Hmong-Mien (Hmong-Yao, Miao-Yao); and Sino-Tibetan (mostly Tibeto-Burman). The LFNC currently recognises 49 ethnic groups and some 160 seng or subcategories. Classification by ethno-linguistic family replaces the earlier practice of referring to ethnic groups as Lao Loum, Lao Theung and Lao Soung (Low Lao, Upper Lao, and High Lao) which was in place officially until the ratification of the Constitution in 1991. These former categories corresponded roughly to Lao-Tai, Mon-Khmer, and Hmong-Mien/Sino-Tibetan respectively. Today, official practice requires the use of one of the 49 ethnic groups or categories.

Technically the term ethno-linguistic indicates that the categorisation of a group is based on self-identification as a distinct group, with language as the main characteristic of identification. The assignment of the subcategories in the official list, however, does not necessarily follow ethno-linguistic criteria. So many categories, for example Lao, include groups that by ethno-linguistic criteria are closer to Phou Thay. (This problem has been corrected on Map F3.)

The map presents the spatial distribution of the four ethno-linguistic families. Each dot corresponds to 100 persons of the respective family. Each family occupies a rather distinctive geographical region. The clearest demarcation is shown by the Sino-Tibetan family while that of the Mon-Khmer is the most widely dispersed across the north and south. The very detailed patterns of spatial coincidence occurring mainly around provincial capitals and along main axes of transportation are of the greatest interest. For example, the Lao-Tai groups populate the main communication axes to build majorities in towns of the north and also the east of the country, even in regions where normally other ethnic groups are in the majority. A similar pattern of settling along transportation networks and nodes can be observed with Hmong-Mien people. This phenomenon could be related to more recent migration activities. On the other hand, the insert showing an enlargement of Vientiane Capital puts migration and the mixture of ethnic groups into perspective. It is interesting to see how the city is still dominated by Lao-Tai and that the few mainly Hmong-Mien migrants cluster into the same few villages. These spatial patterns of overlay are analysed in more detail on Map F.3.

ໂຄງປະກອບຂອງບ້ານອີງຕາມໝວດພາສາຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ

Composition of villages by ethno-linguistic families

ການຈັດປະເພດຊົນເຜົ່າແບບດຽວກັນ, ອີງຕາມຊື່ຕະກຸນເຜົ່າໝວດພາສາ 4 ຕະກຸນຫລັກທີ່ໃຊ້ໃນແຜນທີ່ ສະບັບກ່ອນ (ຄືແຜນທີ່ F.1) ແມ່ນໄດ້ນຳມາສະເໜີໃຫ້ເຫັນໃນທີ່ນີ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ແຜນທີ່ສະບັບນີ້ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນສະເພາະແຕ່ຕະກຸນເຜົ່າຫລັກຕາມໝວດພາສາຂອງປະຊາຊົນໃນແຕ່ລະບ້ານເທົ່າ ນັ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ ແຜນທີ່ນີ້ຈຶ່ງມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການກຳນົດຈຳນວນປະຊາກອນໃນບ້ານທີ່ຂຶ້ນກັບເຜົ່າ ຫລັກໃດໜຶ່ງສະເພາະໄດ້. ຖ້າວ່າຈຳນວນປະຊາກອນໃນບ້ານສ່ວນໃຫຍ່ຫາກມາຈາກຕະກຸນເຜົ່າໝວດ ພາສາດຽວກັນ (ມີຈຳນວນ ຫຼາຍກວ່າ 99% ຂອງປະຊາກອນທັງໝົດໃນບ້ານ) ສີ່ໝາຍໃນແຜນທີ່ຈະ ເປັນສີດຳເຂັ້ມ. ຖ້າວ່າຈຳນວນປະຊາກອນ ບ້ານມີຫຼາຍ ກວ່າ 80% ຂອງປະຊາກອນທັງໝົດໃນບ້ານ ຂຶ້ນກັບເຜົ່າໝວດພາສາດຽວກັນສີ່ໝາຍໃນແຜນທີ່ຈະແມ່ນສີຈາງ. ໝາຍຄວາມວ່າໃນບ້ານນັ້ນໆ ຍັງມີຕະກຸນເຜົ່າຕາມໝວດພາສາອື່ນໆ ຢູ່ຮ່ວມກັນແຕ່ກໍ່ມີຈຳນວນໜ້ອຍກວ່າ 20% ຂອງປະຊາກອນ ທັງໝົດໃນບ້ານ. ສຸດທ້າຍ, ໃນແຜນທີ່ນັ້ນຍັງມີ ບັນດາບ້ານທີ່ໝາຍດ້ວຍສີຂີ້ເຖົ່າຊຶ່ງອາດແມ່ນບ້ານທີ່ ເປັນໜ້າສົນໃຈຫຼາຍທີ່ສຸດກໍ່ເປັນໄດ້. ຢູ່ໃນບ້ານ ເຫຼົ່ານີ້ ບໍ່ມີປະຊາກອນຂຶ້ນກັບຕະກຸນເຜົ່າຕາມໝວດ ພາສາໃດທີ່ມີ ຈຳນວນ ຫຼາຍ ກວ່າ 80% ຂອງ ຈຳນວນ ປະຊາກອນທັງໝົດໃນບ້ານ. ໝາຍຄວາມວ່າ ໃນບ້ານເຫຼົ່ານັ້ນຢ່າງໜ້ອຍສຸດກໍ່ມີປະຊາກອນ ຂອງສອງກຸ່ມເຜົ່າຕາມໝວດພາສາປະສົມກັນຢູ່.

ພາບທຳອິດໃນແຜນທີ່ທີ່ປະກົດໃຫ້ເຫັນກໍ່ຄືຕະກຸນເຜົ່າຕາມໝວດພາສາດຽວຍັງເປັນເຜົ່າທີ່ກວມເອົາຈຳນວນພົນສ່ວນໃຫຍ່ຢູ່ໃນບ້ານຢ່າງເຫັນໄດ້ໂດດເດັ່ນ ຫຼື ເວົ້າອີກແນວໜຶ່ງກໍ່ແມ່ນວ່າການແຍກບ້ານຕາມຊົນເຜົ່າກໍ່ຍັງມີໃຫ້ເຫັນຢູ່ຢ່າງຫລວງຫຼາຍ. ອີງຕາມຜົນການສຳຫລວດພົນລະເມືອງ ແລະ ທີ່ຢູ່ອາໄສໃນປີ 2005 ຈະເຫັນໄດ້ວ່າມີພຽງແຕ່ຕະກຸນເຜົ່າຕາມໝວດພາສາດຽວເທົ່ານັ້ນອາໄສຢູ່ໃນ 43% ຂອງຈຳນວນບ້ານທັງໝົດໃນລາວ ແລະ ສ່ວນໃນ 45% ຂອງຈຳນວນບ້ານທັງໝົດແມ່ນເຜົ່າຕາມໝວດພາສາດຽວອາໄສຢູ່ໂດຍກວມເອົາຈຳນວນປະຊາກອນຫຼາຍກວ່າ 80% ຂອງ ປະຊາກອນທັງໝົດໃນບ້ານ ແລະ ສ່ວນທີ່ເຫຼືອ 12% ເປັນບ້ານທີ່ມີຢ່າງຕ່ຳສຸດກໍ່ແມ່ນສອງຊົນເຜົ່າພາສາປະສົມກັນຢູ່. ສິ່ງທີ່ເປັນໜ້າສົນໃຈໄປກວ່ານີ້ກໍ່ແມ່ນວ່າໃນຈຳນວນສີ່ຊົນເຜົ່າຕາມໝວດພາສານັ້ນ ຈະເຫັນໄດ້ວ່າ ຊົນເຜົ່າໝວດພາສາໄຕ-ກະດາຍ ແລະ ມອນ-ຂະແມ ຂ້ອນຂ້າງຈະອາໄສຢູ່ຮ່ວມກັນໃນບ້ານດຽວຫຼາຍກວ່າສອງ ຕະກຸນຊົນເຜົ່າອື່ນ.

ນອກນັ້ນແຜນທີ່ກໍ່ຍັງໃຫ້ເຮົາສາມາດກຳນົດໃຫ້ເຫັນໄດ້ສາມຮູບແບບໄລຍະການແຈກຢາຍຂອງເຜົ່າທີ່ ເປັນ ໜ້າສົນໃຈ. ປະການທີໜຶ່ງ, ແຜນທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຂດພື້ນທີ່ສຳຄັນທີ່ມີເຜົ່າຕາມໝວດພາສາ ສະເພາະໃດໜຶ່ງອາໄສຢູ່ໃນຫຼາຍບ້ານທີ່ໃກ້ຄຽງກັນ. ປະການທີສອງ, ແຜນທີ່ ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຂດພື້ນທີ່ໆ ມີຫຼາຍກຸ່ມເຜົ່າທີ່ແຕກຕ່າງກັນອາໄສຢູ່ໃນບ້ານຮ່ວມກັນ. ກໍ່ລະນີນີ້ແມ່ນມີຢູ່ໃນເຂດພາກໃຕ້ຂອງແຂວງຫົວພັນ ແລະ ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວມັກຈະພົບເຫັນຢູ່ໃນເຂດພາກເໜືອຂອງປະເທດ. ສ່ວນເຂດພາກໃຕ້ຂອງປະເທດຈະເຫັນ ວ່າການຈັດແບ່ງເຂດພູມລຳເນົາທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່ານັ້ນມີຄວາມຊັດເຈນ ແລະ ແຈ່ມແຈ້ງກ່ວາ. ປະການທີສາມ ກໍ່ຄືຮູບແບບຂອງບ້ານທີ່ລະບາຍດ້ວຍສີຂາວເປັນບ້ານທີ່ຢູ່ໃນເຂດເຄືອຂ່າຍຂອງເສັ້ນທາງ ແລະ ສ່ວນໜຶ່ງກໍ່ຢູ່ໃນເຂດຕົວເມືອງ. ຮູບແບບນີ້ອາດເປັນສິ່ງຊັບອກໃຫ້ເຫັນວ່າມີອັດຕາການຍົກຍ້າຍຂອງພົນລະເມືອງຢູ່ໃນລະດັບສູງສົມຄວນ ແລະ ຍັງຊັບອກເຖິງການຕັ້ງ ຖິ່ນຖານໃໝ່ ຫຼື ການລວມບ້ານເຂົ້າກັນຍ້ອນນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບານ. ສະນັ້ນການທີ່ເຮົານຳເອົາ ຮູບແບບການແຈກ ຢາຍນີ້ໄປສົມທຽບກັບແຜນທີ່ຢູ່ໃນພາກກ່ຽວກັບການຍົກຍ້າຍຂອງພົນລະເມືອງ ຖືວ່າເປັນສິ່ງທີ່ໜ້າສົນໃຈຢ່າງຍິ່ງ.

The same ethnic classification, namely that of the four main ethno-linguistic families, used in the previous map (Map F.1) is presented here. However, this map shows only the main ethno-linguistic family in terms of people for each village. This therefore allows the identification of the numbers of people in the village belonging to a particular majority group. If the village is populated by only one ethno-linguistic family (more than 99% of the population), the colour is dark. If the village is populated by one group accounting for more than 80%, the colour tone is light. This means that there are other ethno-linguistic families in the village but they do not account for more than 20% of the village population. Finally, there are villages coloured light grey, which are perhaps the most interesting. In these villages, there is no one ethno-linguistic family that accounts for more than 80%. This means that there is a significant mixture of at least two ethno-linguistic groups.

On first sight the map reveals that a single ethno-linguistic family still dominates in the majority of villages, or in other words, that there is a considerable segregation of villages by ethnicity. According to the results of the National Population and Housing Census of 2005, only one ethno-linguistic family live in 43% of all villages while another 45% of villages are dominated by one ethno-linguistic family accounting for more than 80% of the village population, and only 12% of the villages show a significant mix of at least two ethno-linguistic families. Of further interest is the fact that of the four ethno-linguistic families those of the Tai-Kadai and the Mon-Khmer are more likely to live in mixed villages than are the other two families.

The map also allows the identification of three interesting spatial patterns. First, it shows the main regions where a particular ethno-linguistic family dominate in many adjacent villages. Second, it shows those regions where different ethno-linguistic groups live in mixed villages. This is the case in the southern part of Huaphanh Province and is generally more pronounced in the north of the country, whereas the geographical demarcation of ethnic groups in the south seems to be clearer. Third, the pattern of villages coloured white follows the road network and partly follows the urban areas. This could be an indication of higher migration rates but also of policy-induced relocation or merging of villages. It is interesting to compare this pattern with maps in the section on migration.

ການແຈກຢາຍປະເພດຊົນເຜົ່າຕາມໝວດພາສາ

Distribution of ethno-linguistic categories

ການຈັດປະເພດຊົນເຜົ່າຕາມໝວດພາສາ ຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂຂອງທິດສະດີສາກົນແມ່ນລວມເອົາການຈັດ ປະເພດຊົນເຜົ່າໃນເກນທີ່ຕໍ່າກວ່າລະດັບຂອງຕະກຸນເຜົ່າ. ເພາະສະນັ້ນ, ແຕ່ລະຕະກຸນເຜົ່າຫລັກໆຈະປະກອບໄປດ້ວຍຈຳນວນ ກຸ່ມຍ່ອຍຂອງເຜົ່າທີ່ບັນດາຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານຊົນເຜົ່າທັງຫຼາຍໄດ້ຮັບຮູ້ກັນມາກ່ອນແລ້ວ.

ແຜນທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນການຈັດປະເພດຊົນເຜົ່າແຍກຍ່ອຍຕາມ ຕາມເຜົ່າຍ່ອຍ. ໝວດພາສາລາວ-ໄຕ ແລະ ໄຕ-ໄທ; ມອນ-ຂະແມແມ່ນແຍກຍ່ອຍອອກເປັນເຜົ່າປາລິນຈິກ, ຂະມຸອິກ, ຫວຽດຕິກ, ກະຕູອິກ, ແລະ ບານາຣິກ; ຊົນເຜົ່າມົ້ງມຽນແມ່ນແຍກຍ່ອຍອອກເປັນເຜົ່າມົ້ງ (ມົ້ງອິກ) ແລະ ມຽນ (ມຽນນິກ); ແລະ ເຜົ່າຊີໂນ-ຕີເບດຕານ (ຕີເບໂຕ-ເບີມັນ) ແມ່ນບໍ່ໄດ້ແຍກອອກເປັນເຜົ່າຍ່ອຍໃດໆ ເພາະວ່າເຜົ່ານີ້ ມີຈຳນວນໜ້ອຍຫຼາຍ. ນອກຈາກນັ້ນຢູ່ໃນເຂດຕາເວັນຕົກສ່ຽງໃຕ້ຂອງເມືອງມູນລະປະໂມກແຂວງ ຈຳປາສັກ. ເຮົາຈະເຫັນວ່າໃນເຂດນີ້ຂອງເມືອງດັ່ງກ່າວຍັງມີບ້ານຂອງເຜົ່າຂະແມ ແລະ ສ່ວຍຈຳນວນ ໜຶ່ງຊຶ່ງບ້ານເຫຼົ່ານີ້ບໍ່ໄດ້ແຍກແຍະໃຫ້ເຫັນຄວາມແຕກຕ່າງກັນຈາກເຜົ່າບານາຣິກ.

ບັນດາ 10 ເຜົ່າຍ່ອຍເຫຼົ່ານີ້ມີຄວາມກ່ຽວພັນເຖິງຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານວັດທະນະທຳ. ເຊັ່ນຕົວຢ່າງ, ເຜົ່າຍ່ອຍມຽນນິກ ທີ່ຂຶ້ນກັບຊົນເຜົ່າມົ້ງ-ມຽນ ຈະປະກອບດ້ວຍສອງກຸ່ມຍ່ອຍຫລັກໆ ຄືເຜົ່າອິວມຽນ ແລະ ກິມມູນ ຊຶ່ງທັງສອງເຜົ່າຍ່ອຍນີ້ຂຶ້ນກັບເຜົ່າ ເຕົາອິດສ. ສ່ວນເຜົ່າຍ່ອຍມົ້ງອິກແມ່ນໄດ້ຮັບອິດທິ ພົນສູງມາຈາກລັດທິ ຂົງຈີ້.

ໃນການຈັດປະເພດເຜົ່າຢ່າງເປັນທາງການ, ເຜົ່າຍ່ອຍ ໄຕ-ໄທ ແມ່ນລວມເອົາທັງໝົດປະເພດເຜົ່າຍ່ອຍ ລາວ-ໄຕ ຍົກເວັ້ນແຕ່ ລາວ, ຍ່ວຍ ແລະ ກະເລົງ. ໃນແຜນທີ່ນັ້ນອາດຈະເຫັນໄດ້ວ່າການແຈກຢາຍເຜົ່າລາວໂດຍພື້ນຖານແລ້ວແມ່ນມີຢູ່ລຽບຕາມແຄມນ້ຳອູທິດເໜືອຂອງແຂວງຜົ້ງສາລີໄປເຖິງຫລວງພະບາງ ແລະ ລຽບຕາມແລວຝັ່ງແມ່ນ້ຳຂອງລົງໄປສູ່ເຂດໃຕ້ສຸດຂອງປະເທດ ກຳປູເຈັຍ. ເຜົ່າໄຕໄທທັງໝົດ ແມ່ນມີຢູ່ໃນເຂດແຜ່ນດິນໄກຈາກທະເລ ຍົກເວັ້ນແຕ່ເຜົ່າລື້ ຊຶ່ງສ່ວນໃຫຍ່ຈະອາໄສຢູ່ເຂດຕາເວັນຕົກ ສ່ຽງເໜືອ ຫຼື ຢູ່ໃກ້ກັບເຂດແມ່ນ້ຳຂອງຕອນເໜືອຂຶ້ນໄປ.

Ethno-linguistic classification in international academic terms includes classification below the level of family. Thus each of the four main families contains a number of branches and subgroups that are recognised by specialists.

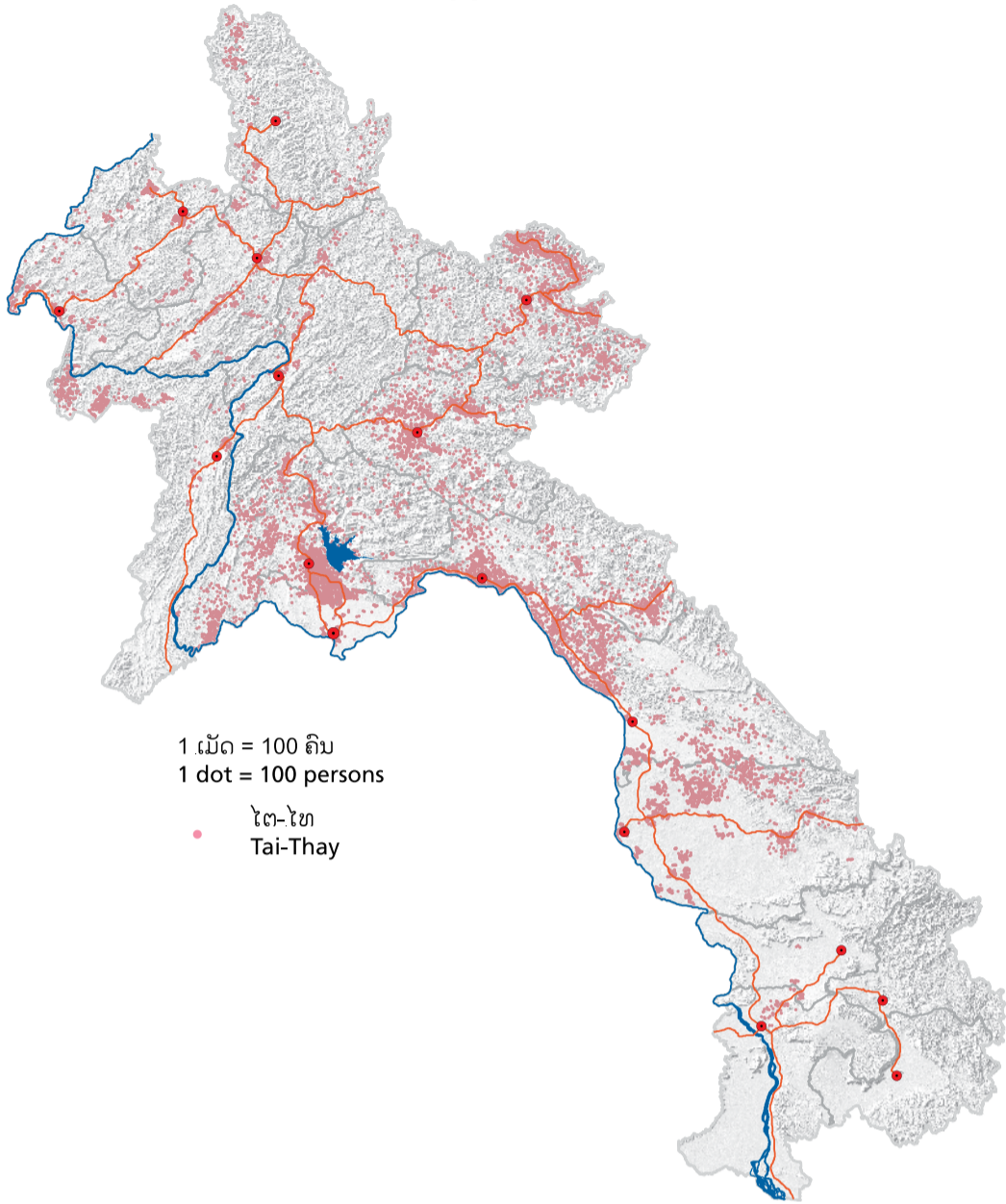
The map represents the ethnic classification broken down by branches. Lao-Tai is divided into Lao and Tai-Thay; Mon-Khmer is divided into Palaungic, Khmuic, Vietic, Katuic and Bahnaric; Hmong-Mien is divided into Hmong (Hmongic) and Mien (Mienic); and Sino-Tibetan (Tibeto-Burman) is not broken down because of its very small numbers. Also, in the far southwest district of Mounlapamok of Champasak province, there are several Khmer and Souay villages that are not differentiated from Bahnaric.

These ten branches have considerable cultural relevance. For example, the Mienic branch of Hmong-Mien is comprised of two main subgroups, Lu Mien and Kim Moun, both of which are Taoists, while the Hmongic branch groups are heavily influenced by Confucianism.

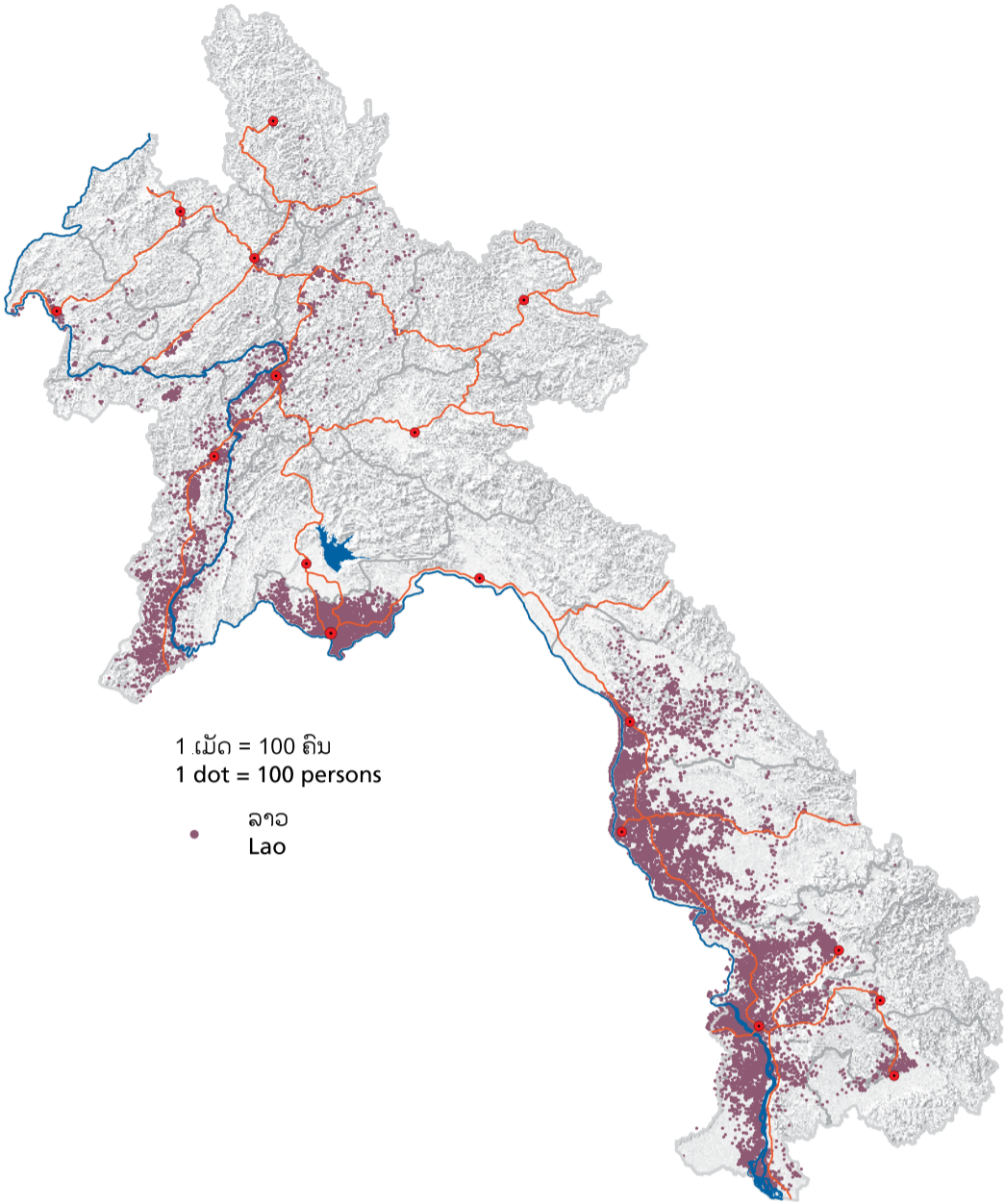
The Tai-Thay branch includes all of the Lao-Tai subcategories in the official classification except for Lao, Yooy, and Kaleung. It may then be seen on the map that the ethnic Lao distribution basically follows the Nam Ou river in the north of Phongsaly Province to Luangprabang, and then down along the Mekong to Cambodia in the far south. The Tai-Thay groups are all found further inland with the exception of the Lue found in the far northwest or near the upper Mekong.

ການແຈກຢາຍປະເພດຊົນເຜົ່າຕາມໝວດພາສາ
Distribution of ethno-linguistic categories

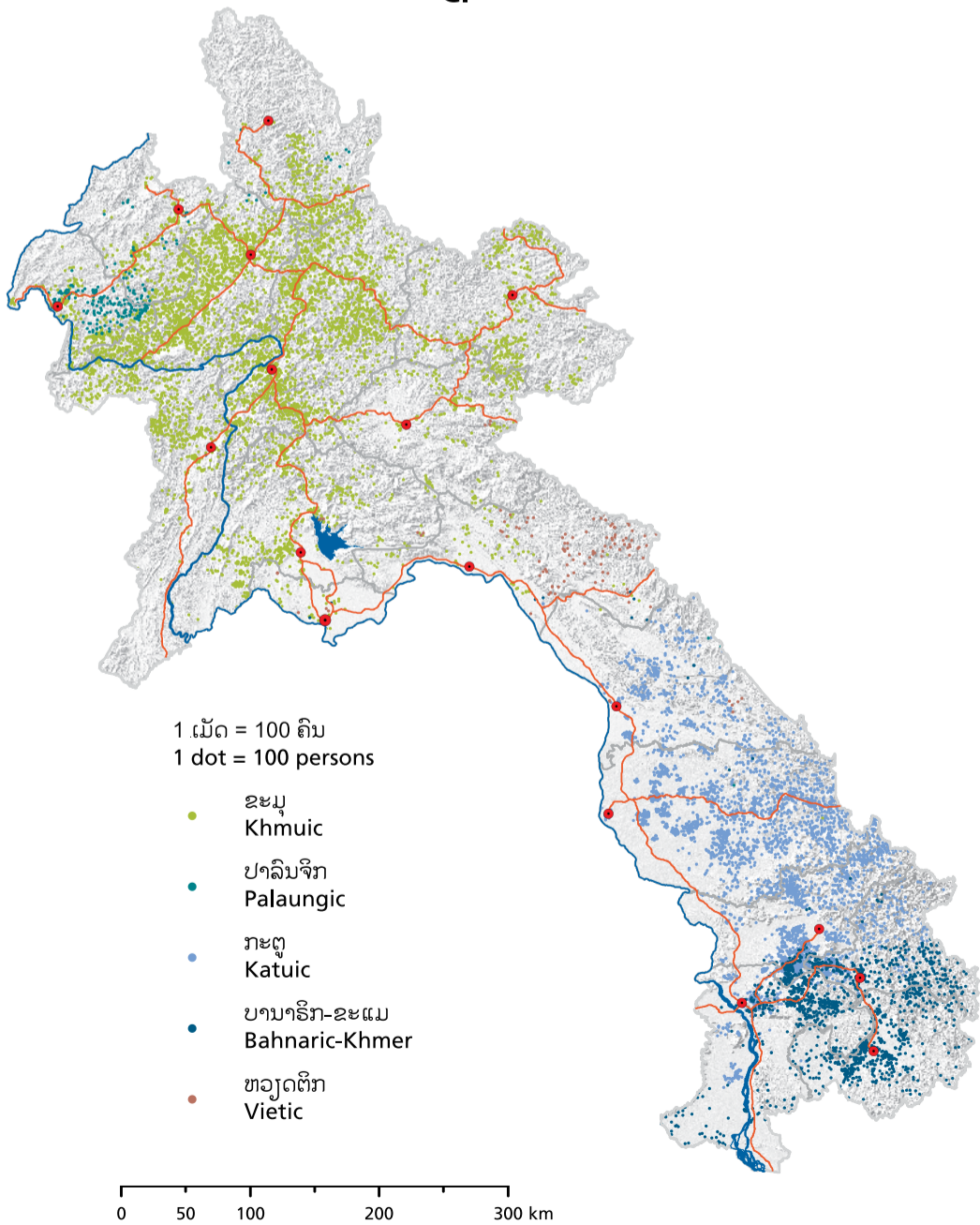
A.

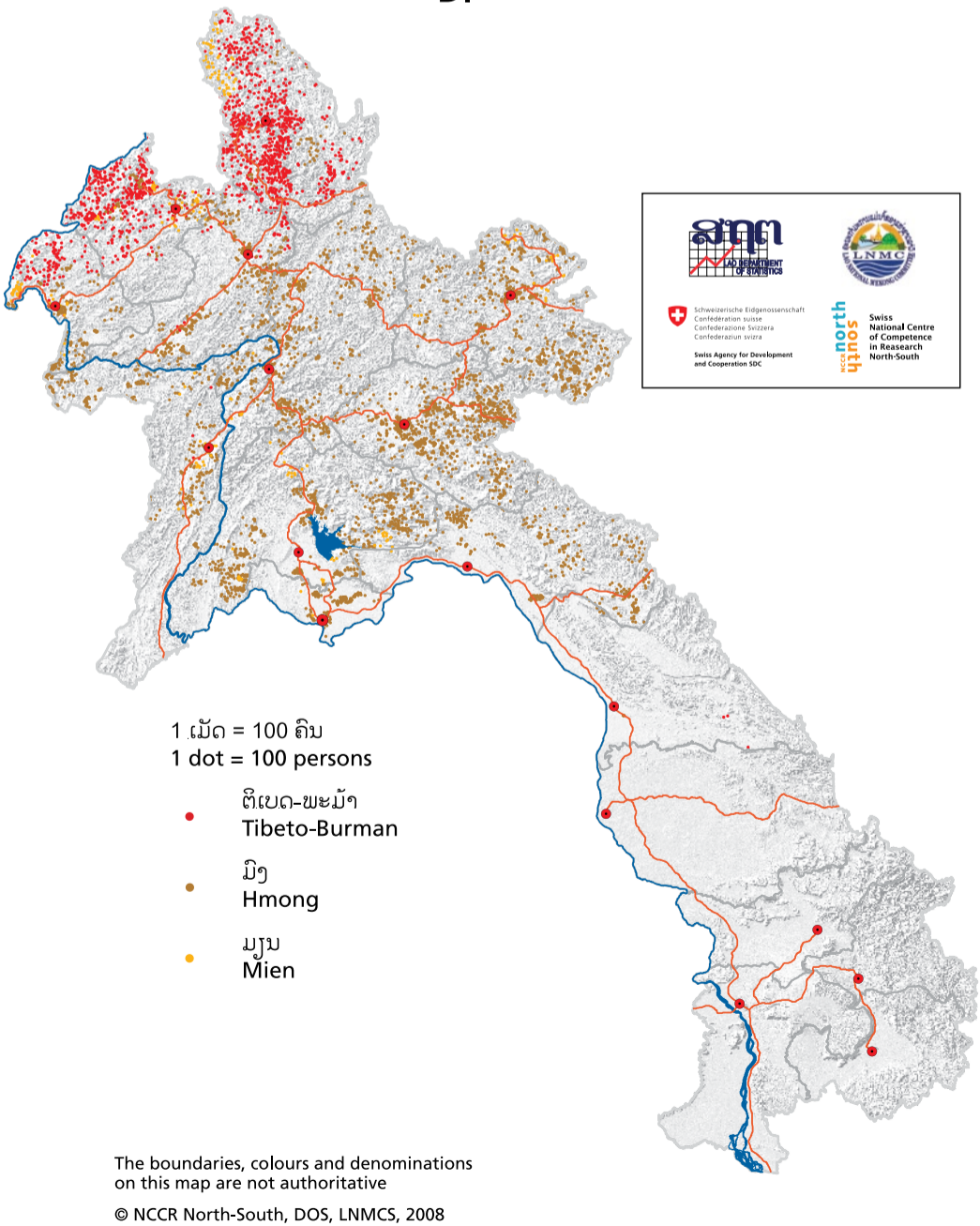
B.

C.

D.

The boundaries, colours and denominations on this map are not authoritative
© NCCR North-South, DOS, LNMCS, 2008

ການປະກອບຂອງບ້ານຕາມປະເພດຊົນເຜົ່າພາສາ

Composition of villages by ethno-linguistic categories

ແຜນທີ່ສະບັບນີ້ຄ້າຍຄືແຜນທີ່ F2 ຍ້ອນວ່າມັນໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງກຸ່ມຊົນເຜົ່າຫຼັກຂອງແຕ່ລະບ້ານ ແລະ ຊັບອກອັດຕາສ່ວນຂອງພົນລະເມືອງທັງໝົດຂອງບ້ານທີ່ຂຶ້ນກັບກຸ່ມຊົນເຜົ່າສ່ວນໃຫຍ່ນີ້. ໃນທາງກົງກັນຂ້າມກັບແຜນທີ່ F2, ການຈັດປະເພດບໍ່ເປັນໄປຕາມສີ່ຕະກຸນເຜົ່າພາສາຫຼັກແຕ່ເປັນການຈັດ ຕາມ10 ກຸ່ມຍ່ອຍຊົນເຜົ່າພາສາດັ່ງທີ່ໄດ້ສະເໜີມາແລ້ວໃນແຜນທີ່ F3.

ອີກເທື່ອໜຶ່ງ, ບ້ານມີປະເພດຊົນເຜົ່າດຽວກວມອັດຕາຫຼາຍກວ່າ 99% ຂອງພົນລະເມືອງບ້ານນັ້ນ ແມ່ນ ໄດ້ລະບາຍສີເປັນເງົາຫຼາຍຊະນິດ; ສ່ວນບ້ານມີປະເພດຊົນເຜົ່າດຽວກວມອັດຕາຫຼາຍກວ່າ 80% ຂອງ ພົນລະເມືອງບ້ານໄດ້ລະບາຍເປັນເງົາຈາກກວ່າ ແລະ ບ້ານປະກອບດ້ວຍຢ່າງໜ້ອຍສຸດສອງ ປະເພດ ຊົນເຜົ່າແມ່ນໄດ້ລະບາຍເປັນສີຂາວ.

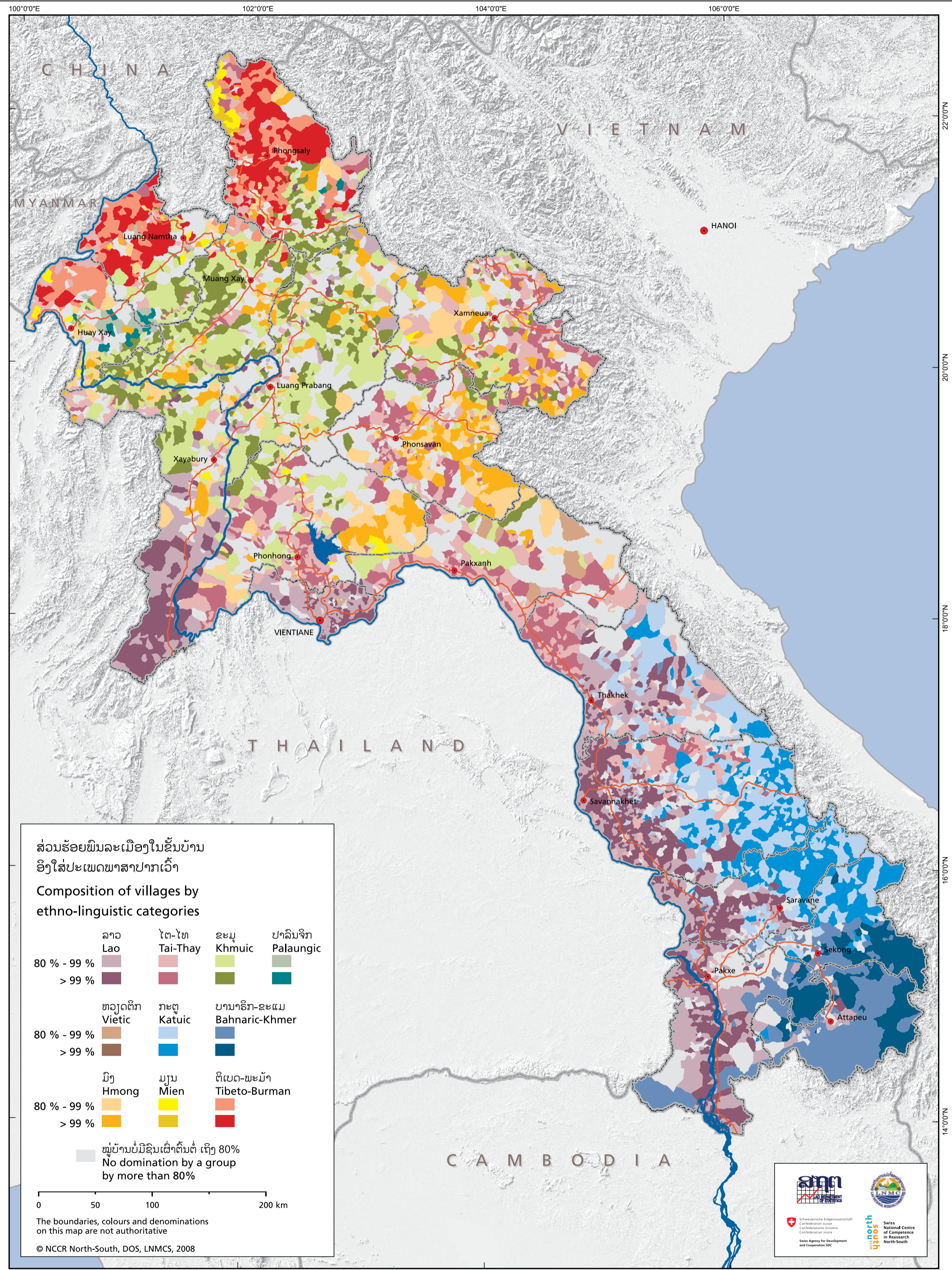
ຮູບແບບສຳຄັນສາມຢ່າງທີ່ກຳນົດໃນແຜນທີ່ F3 ກໍ່ສາມາດພົບເຫັນໃນແຜນທີ່ສະບັບນີ້ຄືກັນ. ອັນນີ້ສະແດງວ່າຢູ່ໃນໝູ່ບ້ານການຈັດແຍກເຜົ່າແມ່ນມີຢູ່ທົ່ວໄປບໍ່ແມ່ນປະກົດການທີ່ມີໃນລະດັບຂອງຄອບຄົວຕະກຸນເຜົ່າພາສາແຕ່ຫາກແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າສະເພາະ. ເວົ້າອີກຢ່າງໜຶ່ງ ແມ່ນກຸ່ມຊົນເຜົ່າປົກກະຕິແລ້ວແມ່ນບໍ່ໄດ້ອາໄສຢູ່ນຳກັນໃນບ້ານດຽວກັນເຖິງແມ່ນວ່າພວກເຂົາແມ່ນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າຕາມໝວດພາສາດຽວກັນ. ອີກເທື່ອໜຶ່ງ, ບ້ານທີ່ລະບາຍດ້ວຍສີຂາວ ຖືເປັນກໍລະນີຍົກເວັ້ນພິເສດຕໍ່ກັບຂໍ້ສັງເກດນີ້. ໄລຍະການແຈກຢາຍຂອງບ້ານຢູ່ຕາມແລວຖະໜົນ ແລະ ອ້ອມຂ້າງເທດສະບານແຂວງ ຫຼື ເມືອງຊື່ແນະໃຫ້ຮູ້ວ່າການປະສົມຂອງເຜົ່ານີ້ມັນແມ່ນປະກົດການທີ່ຫາ ກໍ່ມີມາໃນໄລຍະໜຶ່ງຜ່ານມານີ້ເອງ.

This map is quite similar to Map F.2 as it also depicts the main ethnic group of each village, and indicates the percentage of the total village population which belongs to this majority group. In contrast to Map F.2, the categorisation does not follow the four main ethno-linguistic families but rather the 10 ethno-linguistic subgroups presented in Map F.3.

Again, villages in which one category accounts for more than 99% of the population are coloured in dark shades; those villages where one category accounts for more than 80% are in lighter shades, and villages that are composed of at least two categories are coloured in light grey.

The three main patterns identified in Map F.3 can also be found on this map. This indicates that the predominant ethnic segregation of villages is not a phenomenon at the level of ethno-linguistic families but rather of the specific ethnic groups. In other words ethnic groups do not very often live together in the same village, even if they are part of the same ethno-linguistic category or family. Again, the villages coloured in white are an important exception to this observation. Their spatial distribution along roads and around province or district capitals suggests that this ethnic mixture is a more recent phenomenon.

ການປະກອບຂອງບ້ານຕາມປະເພດຊົນເຜົ່າພາສາ
Composition of villages by ethno-linguistic categories

ສາດສະໜາ

Religion

ໃນການສຳຫລວດພົນລະເມືອງ ແລະ ທີ່ຢູ່ອາໄສໃນປີ 2005 ເພິ່ນໄດ້ໃຫ້ຄຳນິຍາມສາດສະໜາວ່າ ມັນ ແມ່ນລະບົບແຫ່ງຈິດວິນຍານໂດຍມີຫລັກຄຳສອນທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ດ້ວຍລາຍລັກອັກສອນ. ອີງຕາມ ຄຳນີ ຍາມນີ້ແລ້ວຈະເຫັນໄດ້ວ່າມີແຕ່ພຸດທະສາດສະໜາ, ຄຣິຕສາດສະໜາ, ສາດສະໜາບາຮາຍ ແລະ ອິດສະລາມເທົ່ານັ້ນທີ່ໄດ້ຮັບການກຳນົດວ່າເປັນສາດສະໜາ. ເພາະສະນັ້ນຈຶ່ງເປັນໜ້າແປກໃຈ ຢູ່ວ່າເປັນ ດ້ວຍເຫດໃດສາດສະໜາອື່ນໆຈຶ່ງບໍ່ປະກົດເຫັນ ເຊັ່ນສາດສະໜາຮິນດູ ແລະ ລັດທິເຕົາທີ່ມີ ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ມຽນ ແລະ ມູນໃຫ້ການເຊື່ອຖື ແລະ ລັດທິຂົງຈີ້ທີ່ມີຄົນຈີນ ແລະ ຫວຽດນາມເຂົ້າມາອາໄສ ຢູ່ປະເທດ ລາວໄດ້ໃຫ້ ຄວາມເຊື່ອຖື.

ດ້ວຍເຫດນັ້ນແຜນທີ່ຈຶ່ງໄດ້ຍົກໃຫ້ເຫັນ 5 ປະເພດສາດສະໜາເທົ່ານັ້ນຄື: ພຸດທະສາດສະໜາ, ຄຣິຕ ສາດສະໜາ, ສາດສະໜາບາຮາຍ, ອິດສະລາມ ແລະ ອື່ນໆ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ ອີງຕາມໄລຍະ ການ ແຈກຢາຍທາງດ້ານທີ່ຕັ້ງກໍ່ສາມາດເຫັນໄດ້ວ່າພື້ນທີ່ຂອງສາດສະໜາອື່ນທີ່ມີຄວາມກ້ວາງຂວາງ ກ່ວາ ຫຼື ເທົ່າທຽມກັບພື້ນທີ່ຂອງພຸດສາດສະໜາເຖິງວ່າຈະມີການລາຍ ງານວ່າມີພົນລະເມືອງພຽງແຕ່ 31% ເທົ່ານັ້ນທີ່ເຊື່ອຖືສາດສະໜາປະເພດເຫຼົ່ານີ້.

ດັ່ງນັ້ນ, ບັນຫານີ້ມັນອາດເປັນປະເດັນທີ່ຊັ້ນະໃຫ້ຮູ້ວ່າ ສຳນວນ ຫຼື ຊື່ທີ່ເໝາະສົມສຳລັບ ‘ສາດສະໜາປະເພດອື່ນ’ ນັ້ນຄວນຈະແມ່ນການເຊື່ອຖືຜີ. ກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ບໍ່ແມ່ນລາວສ່ວນໃຫຍ່ເປັນ ພວກເຊື່ອຖືຜີສາງ ໂດຍມີຈັກກະພົບແຫ່ງຈິດວິນຍານແຍກມາຈາກຈິດວິນຍານແຫ່ງມະເຫສັກ ແລະ ຈິດວິນຍານແຫ່ງບັນ ພະບຸລຸດຂອງເຂົາເຈົ້າ. ແຕ່ແນ່ນອນວ່າ ວິທີການປະຕິບັດຄວາມເຊື່ອຖືເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນ ມີຢ່າງຫລາກຫຼາຍ.

ໃນຄວາມເປັນຈິງແລ້ວ, ສາດສະໜາຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ກຳນົດໂດຍທາງການນັ້ນແມ່ນມີລະບົບທີ່ ສ່ອງແສງໃຫ້ເຫັນຄວາມແຕກຕ່າງກັນທາງດ້ານການເຕົ້າໂຮມກັນເປັນອັນໜຶ່ງອັນດຽວ. ພຸດທະສາດ ສະໜາ ປະກອບໄປດ້ວຍການເຊື່ອຖືຜີສາງ, ສາດສະໜາພາມໂດຍຂຶ້ນກັບ ທີ່ຕັ້ງ, ອິດທິພົນຈາກນິກາຍ ມະຫາ ຍານ ແລະ ຫລັກຄຳສອນຂອງເທຣາວາດາ. ຜູ້ນັບຖືສາດສະໜາກະໂຕລິກອາດຈະຍັງສືບຕໍ່ສັກ ກະລະ ບູຊາຈິດວິນຍານຂອງບັນພະບຸລຸດ. ການປະຕິບັດທາງດ້ານຄວາມເຊື່ອຖືຜີສາງຂອງກຸ່ມເຜົ່າໄຕ ຫຼາຍ ກຸ່ມເຊັ່ນເຜົ່າໄຕດຳ ນັ້ນກໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ພາສາຂຽນເປັນຫລັກຄຳສອນເໝືອນກັນ ດັ່ງນັ້ນອາດມີຄວາມ ຈຳ ເປັນທີ່ຈະຕ້ອງນຳມາກຳນົດຄືນໃໝ່ ຫຼື ຈັດວາງເຂົ້າໄວ້ໃນຫລັກການທີ່ວ່າໄປໃນລະຫວ່າງປະເພດ ສາດສະໜາຕ່າງໆ.

ຍ້ອນວ່າສາດສະໜາແມ່ນປັດໄຈທີ່ມີຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານສັງຄົມທີ່ວ່າໄປ ເພາະ ສະນັ້ນການ ສຳຫລວດ ພົນລະເມືອງໃນອະນາຄົດຄວນຈະນຳເອົາລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບປະເພດສາດສະ ໜາມາ ສະແດງໃຫ້ ເຫັນຫຼາຍກວ່ານີ້ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ແນວຄວາມຄິດເຫັນທີ່ດີກ່ວາກ່ຽວກັບ ເງື່ອນໄຂທີ່ມີຄວາມ ຫລາກຫຼາຍໃນ ດ້ານວິທີການປະຕິບັດຄວາມເຊື່ອ.

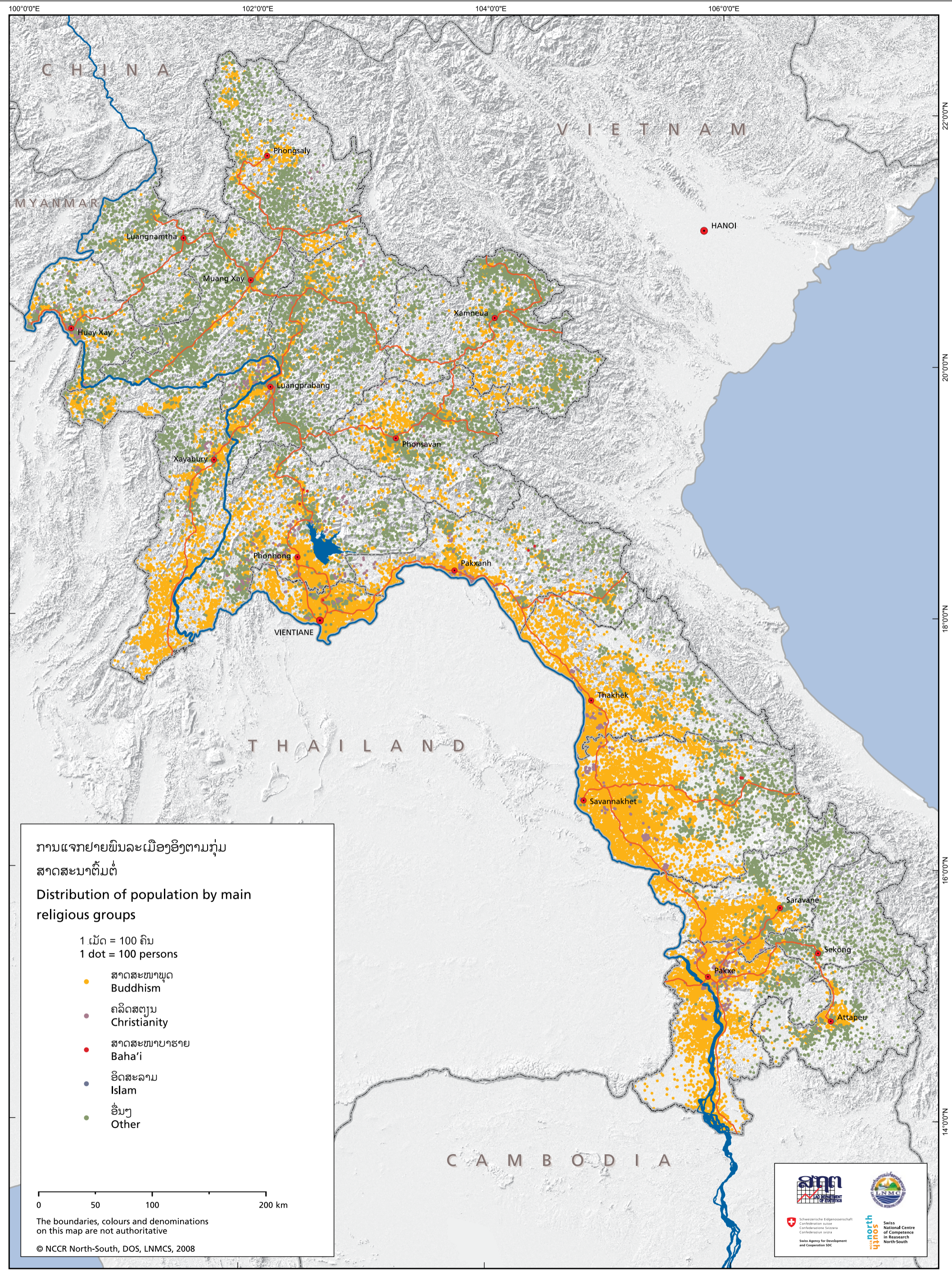
In the National Population and Housing Census of 2005 religion was defined as any spiritual system with written doctrines. According to this definition only Buddhism, Christianity, Baha’i and Islam are therefore identified as religions. It is therefore perplexing that other religions, for example Hinduism, do not appear, nor does Taoism practised by Mien and Moun ethnic groups, nor Confucianism practiced by Chinese and Vietnamese immigrants.

The map hence contains only five categories: Buddhism, Christianity, Baha’i, Islam and other. It can be seen however, that spatially, ‘other’ is larger or at least as large as Buddhism, even if only 31% of the population are reported as belonging to this category.

Thus it might be suggested that a more appropriate term for the ‘other’ category would be Animism. The majority of non-Lao ethnic groups are essentially Animists whose spiritual universes are divided between the spirits of the land and those of their ancestors, but of course there is much diversity in the way in which these beliefs are practiced.

In actual fact, the officially defined religions of the Lao PDR are highly syncretic. Buddhism contains mixtures of Animism, Brahmanism, and, depending on the loca- tion, influences from the Mahayana as well as the Theravada doctrines. Catholics may also continue to worship ancestral spirits. The Animistic practices of many of the Tai groups such as Tai Dam, also utilise a written language so they would need to be redefined or placed in an anomalous in-between category.

In future censuses, since religion is a socially important cross-cutting category, it would be good to have more detail represented in the categories to give a better idea of such highly diverse circumstances.

ສ່ວນປະກອບສາດສະໜາຂອງບ້ານ

Religious composition of villages

ແຜນທີ່ສະບັບນີ້ແມ່ນໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງສາດສະໜາຫຼັກຢູ່ໃນແຕ່ລະບ້ານເຊິ່ງວິທີການນຳໃຊ້ແມ່ນຄືກັນກັບແຜນທີ່ F.2 ແລະ F.4 ເຊັ່ນ ສີເຂັ້ມແມ່ນໃຊ້ສະແດງເຖິງພົນລະເມືອງທັງໝົດໃນບ້ານທີ່ມີຄວາມເຊື່ອຖືກຸ່ມສາດສະໜາດຽວກັນ ແລະ ສ່ວນສີຈາງແມ່ນສະແດງເຖິງບ້ານທີ່ມີພົນລະເມືອງນັບຖືສາດສະໜາດຽວຫຼາຍກວ່າ 80% ແລະ ສຸດທ້າຍຄືສີຊົມພູເປັນສີທີ່ສະແດງບອກເຖິງ ບ້ານທີ່ມີຢ່າງໜ້ອຍສອງກຸ່ມສາດສະໜາສຳຄັນ.

ໃນແຜນທີ່ນີ້ແມ່ນຄືກັນກັບໃນແຜນທີ່ສະບັບກ່ອນ ຄືແຜນທີ່ F.6 ພວກເຮົາສາມາດສັງເກດເຫັນໄດ້ຈາກການລາຍງານບອກວ່າ ພົນລະເມືອງສ່ວນໃຫຍ່ນັບຖືສາດສະໜາພຸດ ຫຼື ນັບຖືສາດສະໜາປະເພດອື່ນ. ດັ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໄວ້ໃນແຜນທີ່ F.6 ປະເພດສາດສະໜານີ້ແມ່ນກົງກັບລັດທິການຖືຜີທີ່ເປັນຄວາມເຊື່ອຕົ້ນຕໍຂອງ ກຸ່ມຊົນເຜົ່າອື່ນທີ່ບໍ່ແມ່ນເຜົ່າລາວ.

ແຜນທີ່ນີ້ຊີ້ບອກໃຫ້ເຫັນສາຍພົວພັນສະໜິດແທ້ໝົດລະຫວ່າງສາດສະໜາ ແລະ ກຸ່ມຊົນເຜົ່າຕາມທີ່ໄດ້ ສະແດງໃຫ້ເຫັນຢູ່ໃນຮູບແບບໄລຍະການແຈກຢາຍຂອງຕະກຸນເຜົ່າຕາມໝວດພາສາໃນແຜນທີ່ F.2. ຫາກບໍ່ພິຈາລະນາເຖິງເຂດທີ່ຕັ້ງຖິ່ນຖານຫຼັກຂອງເຜົ່າລາວ ແລະ ໄຕ-ໄທມັນເປັນຕາໜ້າສົນໃຈທີ່ຈະ ພົບເຫັນວ່າການປະກົດມີຂອງບັນດາເຜົ່າເຫຼົ່ານີ້ຕາມແລວເຄືອຂ່າຍເສັ້ນທາງ ແລະ ໃນເທດສະບານ ແຂວງ ແລະ ເມືອງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ແມ່ນໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງອັດຕາສ່ວນຂອງຜູ້ທີ່ນັບຖືສາດສະໜາ ພຸດຊຶ່ງສະແດງຢູ່ໃນແຜນທີ່ນີ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຫາກເຮົາອອກຈາກເຂດພື້ນທີ່ສູນກາງເຫຼົ່ານີ້ໄປສູ່ ຊົນນະບົດ ເຂດນອກເຮົາຈະພົບເຫັນຈຳນວນພົນລະເມືອງ ທີ່ມີຄວາມເຊື່ອໃນຜີນັ້ນແມ່ນມີສູງຫຼາຍ. ມີຫຼາຍບ້ານທີ່ມີປະຊາກອນເຊື່ອຖືຜີ ແລະ ສາດສະໜາພຸດຮ່ວມກັນ ແລະ ບ້ານເຫຼົ່ານີ້ມີແຈກຢາຍ ກັນຢູ່ທົ່ວໄປໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.

ທ້າຍສຸດ, ແຜນທີ່ຍັງສະແດງໃຫ້ເຫັນບ້ານຈຳນວນໜ້ອຍໜຶ່ງ ຊຶ່ງເປັນບ້ານທີ່ມີພົນລະເມືອງນັບຖືສາດ ສະໜາຄຣິສຕຽນຫຼາຍກວ່າ 80% ຂອງຈຳນວນພົນລະເມືອງທັງໝົດໃນບ້ານນັ້ນໆ. ສ່ວນສາດສະໜາ ອິດສະລາມແລ້ວ ສັງເກດເຫັນວ່າບໍ່ມີບ້ານໃດທີ່ພົນລະເມືອງສ່ວນໃຫຍ່ນັບຖືສາດສະໜານີ້.

This map follows the representation used in Maps F.2 and F.4 showing the main religion of each village. Dark colours are used to show where all villagers belong to the same religious group, lighter colours to show villages where more than 80% of the population belong to one religious group, and finally the pink colours are used for villages composed of a least two important religious groups.

As in the preceding Map F.6 we can observe the high predominance of people reporting to be Buddhists or belonging to the category ‘other’. As explained in Map F.6 this category corresponds largely to Animism which is the main belief of non-Lao ethnic groups.

The map confirms the close relationship between religion and ethnic groups as shown in the general spatial pattern related to the distribution of ethno-linguistic families in Map F.2. Setting aside the main settlement regions of the Lao and Tai-Thay, it is interesting to find that their presence along road networks and in provincial and district towns is reflected by the high rates of Buddhism shown on the map. However as soon as we leave these central areas and move towards more peripheral and rural areas, Animism becomes the dominant belief. The villages where both Animism and Buddhism co-exist are quite abundant and heterogeneously distributed across the country.

Finally, the map also shows the very small number of villages where more than 80% of the people are Christians. Islam does not seem to find a majority in any of the villages.

Religious composition of villages

ສາດສະໜາພຸດ
Buddhism

Buddhism

80 % - 99 %

 > 99 %

ອື່ນໆ
Other

Other

■ 80 % - 99 %

■ > 99 %

ព័ត៌មាន
Christianity

Christianity

■ 80 % - 99 %

 > 99 %

ទំព័រ ១២
 Islam

Islam

■ > 99 %

 ឃុំប້ោមម្យ៉ាងសាច់សេចក្តី 80%
Village not dominated by a group of more than 80%

more than 80%

A horizontal scale bar with tick marks at 0, 50, 100, and 200 km.

The boundaries, colours and denominations
on this map are not authoritative

© NCCR North-South, DOS, INMCS, 2008

